

на чувствата. Що показва степенъта на едно чувство? Какъ може да се опрѣдѣли то? А формата на волята пъкъ опрѣдѣля силитѣ, какъ може да се проявятъ тѣ. Вземете простия примѣръ — единъ волъ. Неговиятъ мозъкъ е затворенъ въ главата. Всичката му сила е съсредоточена въ главата, съ тия рога, и въ краката му, както сж устроени. За да израстнатъ тия рога, воловетѣ сж мислили съ хиляди години, докато ги създадатъ, докато намѣрятъ едно оръжие противъ своитѣ врагове. Тѣ сж намѣрили рогата си днесъ за самоотбрана. Конетѣ, тѣ сж измислили друго оръжие — съ задницата да ритатъ. Послѣ, редъ други животни съ хиляди години сж мислили да намѣрятъ срѣдство за самоотбрана и сж упражнили зѣбитѣ си да хапятъ. Пчелитѣ сж мислили хиляди години, докато си направили своята картечница — жилото, която, като забиятъ, пуца отрова. Туй шило вжтрѣ въ срѣдната е пробито, и като го забиятъ пуца тази отрова. Казвамъ: ако вие въведете единъ волъ при съвременната култура въ каквото и да е общество и се стараете да развиете неговия мозъкъ, до каква степенъ ще го развиете? Все-таки, до извѣстна степенъ, ще може да му повлияете, но въ тази форма, тъй както сж ограничени неговитѣ способности, той не ще може да прояви интелигентността на човѣка. Та,